

УДК 339.9

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК В'ЄТНАМУ СЕРЕД КРАЇН-ЧЛЕНІВ ASEAN

Рахман М.С., к. е. н., доцент

Дінь В'єт Ань, студент

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Весь світ виявляє інтерес до економіки країн Азіатсько-тихоокеанського регіону, які досягли успіхів в пристосуванні до глобалізації на різних етапах свого економічного розвитку та подоланні труднощів, що вставали перед ними. В суворі дні світової фінансової кризи саме Азія не давала згаснути вогню, забезпечуючи приблизно дві третини світового зростання. За минулі три десятиріччя частка країн Азії з ринком, що розвивається, у світовому ВВП виросла з 10 до 30 %, щорічне зростання економіки понад 7.5 %, рівень життя в цих країнах підвищився в 6 разів, і, що вражає, півмільярда людей змогли подолати бідність [1].

Азія швидко просувається в розвитку регіональної інтеграції, в тому числі за допомогою внутрішньорегіональних об'єднань, таких, як Асоціація країн Південно-Східної Азії (ASEAN – Association of South-East Asian Nations) і ASEAN +3 (включає Китай, Японію і Корею), що відповідає поточним і довгостроковим цілям забезпечення соціально-економічної стабільності національних економік АТР, завданням динамізації їх міжнародних економічних відносин та гарантування економічної безпеки, зростання ролі і значення регіону в цілому та окремих країн в гео економічних стратегіях.

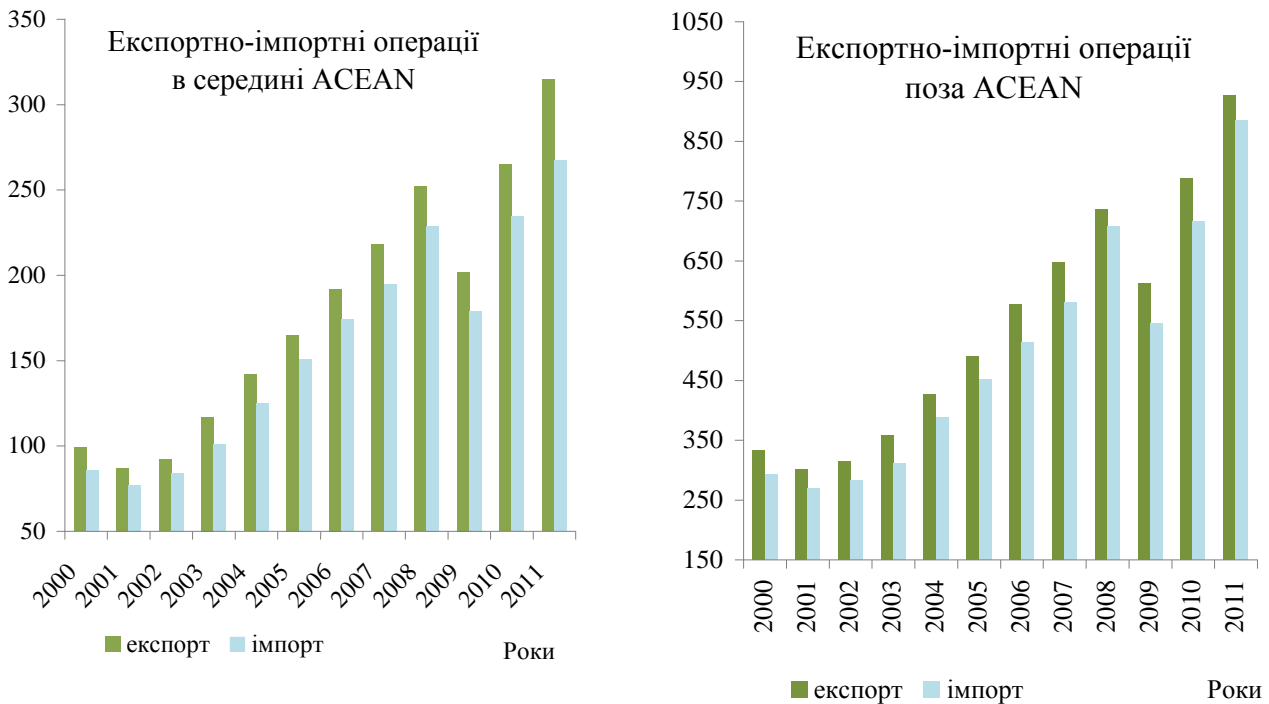
У сфері торговельної інтеграції ASEAN вже зробила великі кроки. Протягом 2000–2011 рр. сальдо зовнішньоторговельного балансу зросло в 2,5 рази, з абсолютним приростом в 61.7 млрд. дол. США. [2, 3] Частка взаємної торгівлі в загальній зовнішній торгівлі держав-членів свідчить про ступінь інтегрованості спільного внутрішнього ринку (рис. 1). [2] Темпи зростання зовнішніх обсягів експортно-імпортних операцій в 3 рази перевищують обсяги внутрішніх, як з експорту, так і з імпорту.

Більше 86% загального обсягу експорту припадає на: Сінгапур – 33%; Малайзію й Таїланд – по 19%, Індонезію – 15% і лише 14% – на інші країни, причому половину цього обсягу припадає на В'єтнам (7%), представника країн з більш низьким рівнем розвитку. Неперевершеним лідером по експортних операціях в асоціації є Сінгапур (членом-засновником ASEAN), його обсяг за 10 років зріс з 121.7 до 351.8 млрд. дол. США [3].

Близько 83% загального обсягу імпорту інтеграційного об'єднання припадає на Сінгапур – 33%; Таїланд – 19%, Малайзію – 17% й Індонезію – 14% і лише 17% на інші країни [2, 3].

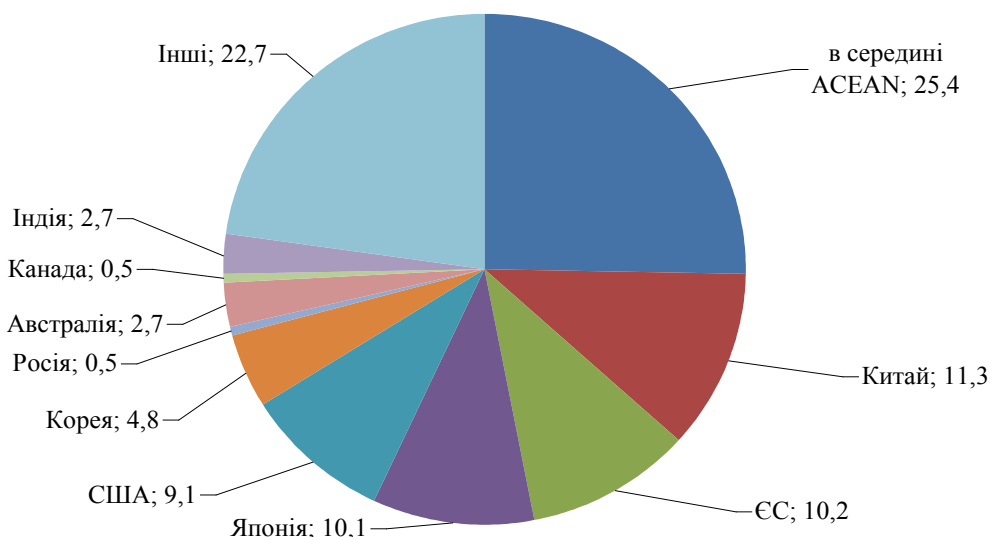
Основні торгові партнери ASEAN в 2011 році представлені на рис. 2. Третина експортно-імпортних операцій припадає на країн-членів ASEAN, біля 40% на Китай, Європейський союз (ЄС), Японію та США.

Зростанню взаємної торгівлі перешкоджає недостатній розвиток промислового потенціалу і схожа структура експорту держав-учасниць[4]. Темпи зростання внутрішнього та зовнішнього експорту майже однакові, з різницею в абсолютних обсягах (рис. 3). Нами побудовано прогноз розвитку внутрішнього і зовнішнього експорту ASEAN до 2014: теоретичні значення внутрішнього експорту: в 2012 р. – 310.7 млрд. дол. США; в 2013 – 325.1 млрд. дол. США; в 2014 – 365.5 млрд. дол. США (помилка прогнозу складає ± 0.60388); теоретичні значення зовнішнього експорту: в 2012 р. – 883.7 млрд. дол. США; в 2013 – 948.2 млрд. дол. США; в 2014 – 978.6 млрд. дол. США (помилка прогнозу ± 0.57529). (рис. 3)

Рис. 1. Динаміка внутрішніх і зовнішніх експортно-імпортних операцій ASEAN за 2000-2011 роки, в млрд. дол. США

Розроблено авторами за даними [2, 3]

Рис. 2. Частка найбільших торговельних партнерів ASEAN в загальному обсязі експортно-імпортних операцій за 2011 р., в %

Розроблено авторами за даними [2, 3].

Країни регіону, безумовно, добре усвідомлюють, що перед ними стоять важкі завдання, і вживають заходів по багатьом напрямкам задля: зміцнення основ грошово-кредитної і податково-бюджетної політики, посилення внутрішнього попиту та поглиблення торгових і фінансових зв'язків з іншими країнами [4].

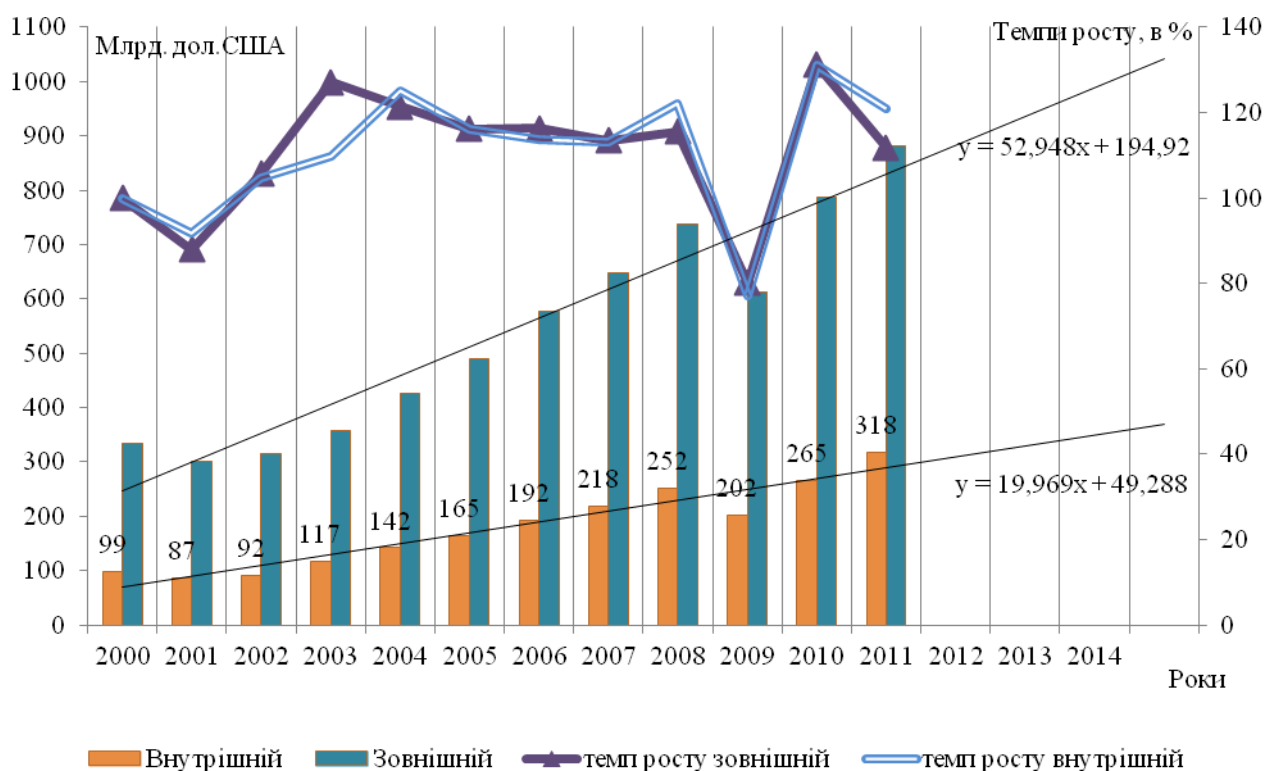

Рис. 3. Прогноз внутрішнього і зовнішнього експорту країн-членів ASEAN до 2014 рр.

Розроблено авторами за даними [3, 4].

У січні-жовтні 2011 року загальна сума прямих інвестицій китайської сторони в нефінансовий сектор економіки країн-членів ASEAN досягла 2 336 млн. дол. США. Сінгапур, М'янма і Камбоджа зайняли перші три місця за обсягом залучених китайських інвестицій [5, с. 90].

Серед країн-членів ASEAN за темпами економічного зросту Соціалістична республіка В'єтнам знаходиться на другому місці, поступаючись лише Сінгапуру. У четвертому кварталі 2012 року ВВП В'єтнаму зріс на 5.44%, в 2011 році – на 5.89% [6]. Обсяг ВВП в 2011 році, за даними Державного статистичного управління, оцінюється в 107.7 млрд. дол. США. Структура ВВП в 2011 році зазнала змін за рахунок деякого скорочення частки промислового виробництва і сфери послуг: промисловість і будівництво – 40.25% (проти 41.09% в 2010 р.), сфера послуг – 37.73% (проти 38.33%) та зростання сільського, лісового господарства та рибних промислів – 22.02% (проти 20.58% в 2010 р.) [6].

В'єтнамський бізнес за кордоном цікавлять проекти в галузі сільського господарства, оптової та роздрібної торгівлі, переробки сировини, корисних копалин і сфери послуг. Всього В'єтнам налічує 737 інвестиційних проектів за кордоном на загальну суму 15 млрд. дол. США, з яких 133 проекта в області оптової та роздрібної торгівлі, 122 проекта з переробки сировини, 98 проектів у сфері лісового, рибного та сільського господарства, а також 96 проектів по видобутку та переробці корисних копалин.

Найбільш привабливою країною для в'єтнамських інвестицій залишається Лаос (у вересні 2012 р. налічувалося 222 проекта), Камбоджа (127 проектів), США, Сінгапур і Південна Корея [7]. В'єтнам займає друге місце серед країн ASEAN після Індонезії по залученню японських інвестицій в країну при загальному скороченні японських інвестицій в ASEAN. Японські капіталовкладення у В'єтнам за перші два квартали 2012 р. досягли рівня 1.78 млрд. дол. США (зріст 52.3% проти 2011 р.) і склали 3% від загального обсягу закордонних інвестицій Японії за цей період [7].

За даними Головного митного управління країни, експорт в 2011 році збільшився на 34.2% в порівнянні з 2010 роком і склав 96.9 млрд. дол. США, імпорт зріс на 25.8% і склав 106.8 млрд. дол. США. В результаті дефіцит торгового балансу вдалося скоротити з 12.0 до 9.8 млрд. дол. США (що становило 10.2% експорту 2011 р.). Загальний товарообіг В'єтнаму з іншими країнами в 2011 році склав 203.7 млрд. дол. США (збільшення на 29.7% проти 2010 року) [8]. У 2011 році експорт товарів, вироблених на підприємствах з іноземним капіталом, становив 47.9 млрд. дол. США (49.4% в'єтнамського експорту), а імпорт виробничої сировини і матеріалів цих підприємств – 48.8 млрд. дол. США (45.7% в'єтнамського імпорту).

Основні статті експорту: одяг, взуття, морепродукти, нафта, електроніка, дерев'яні вироби, рис (2-ге місце в світі), машини. В'єтнамська кава експортується в більш ніж 80 країн, у січні 2012 р. з країни було експортовано 170 тис. тонн кави в сумі 350 млн. доларів США [7]. Щорічно африканські країни купують більше 1.5 млн. т. в'єтнамського рису, що дозволяє стабілізувати ціни на рис літньо-осіннього врожаю, який за величиною і якістю поступається зимово-весняному. Експортери відзначають, що рівень цін в 525-530 доларів за тону рису жасмин робить Таїланд неконкурентоспроможним проти В'єтнаму.

Головні експортери країни: США – 20%, Японія – 10.7%, Китай – 9.8%, Південна Корея – 4.3% [2, 3].

Основні статті імпорту: машини і обладнання, нафтопродукти, сталь та металопрокат, сировина для виробництва одягу та взуттєвої промисловості, електроніка, пластмаси, автомобілі. Головні імпортери: Китай – 23.8%, Південна Корея – 11.6%, Японія – 10.8%, Тайвань – 8.4%, Таїланд – 6.7%, Сінгапур – 4.9% [2, 3]

Позитивний «сценарій» економічного зростання В'єтнаму в 2012 році, розроблений Національним комітетом фінансового моніторингу, передбачає, що обсяг експорту В'єтнаму збільшиться на 12–13%, а імпорту - зросте на 13–14%, співвідношення імпорту до експорту складе 11–12%. Прилив прямих іноземних інвестицій у В'єтнам за прогнозом залишиться приблизно на рівні 2011 року [8]. При темпах зростання ВВП в 6–6.3% інфляція утримається на рівні 8–10%, а дефіцит затвердженого на 2012 р. бюджету – в розмірі 4.8% ВВП. Державний борг В'єтнаму в 2012 році буде становити від 58.2 до 58.8% ВВП.

Згідно генерального плану експорту В'єтнамського уряду, сільськогосподарська, лісова та рибна продукція зросте на 40 млрд. дол. США до 2020 р., та на 60 млрд. дол. США до 2030 р. До 2020 року сільськогосподарське виробництво буде становити 64.7%, лісове господарство – 2%, а промисел – 33.3%. За 2011-2020 роки щорічне зростання ВВП на 4.3-4.7% буде досягнуто за рахунок зросту агролісомеліорації та рибальства на 3.5-4%. До 2020 року планується експортувати сільськогосподарської продукції – 22 млрд. дол. США, морепродуктів – 11 млрд. дол. США і лісової продукції – 7 млрд. дол. США [8].

Теоретичні значення прогнозованого нами експорту В'єтнаму до 2014 наступні: у 2012 р. – 78.0 млрд. дол. США, у 2013 – 83.5 млрд. дол. США, у 2014 – 88.9 млрд. дол. США (помилка прогнозу ± 0.72); імпорту в 2012 р. – 95.6 млрд. дол. США, у 2013 – 102.3 млрд. дол. США, у 2014 – 109.1 млрд. дол. США (помилка прогнозу ± 0.80). Прогнозування експортно-імпортних операцій В'єтнаму (рис. 4).

Нова модель в'єтнамської економіки має наступні напрями розвитку:

– Реструктуризація промисловості та послуг з акцентом на підтримку виробництва високотехнологічних продуктів.

– Реструктуризація підприємств з застосуванням новітніх світових наукових і технологічних досягнень в галузях управління і виробництва, корпоративного управління.

– Коригування маркетингової стратегії, яка передбачає відкритість глобального та міжнародного ринків для підприємств, з використанням переваг та взаємозалежності економік, особливо з високим рівнем кооперації, як в'єтнамська.

– Диверсифікація продукції та експортних ринків [8].

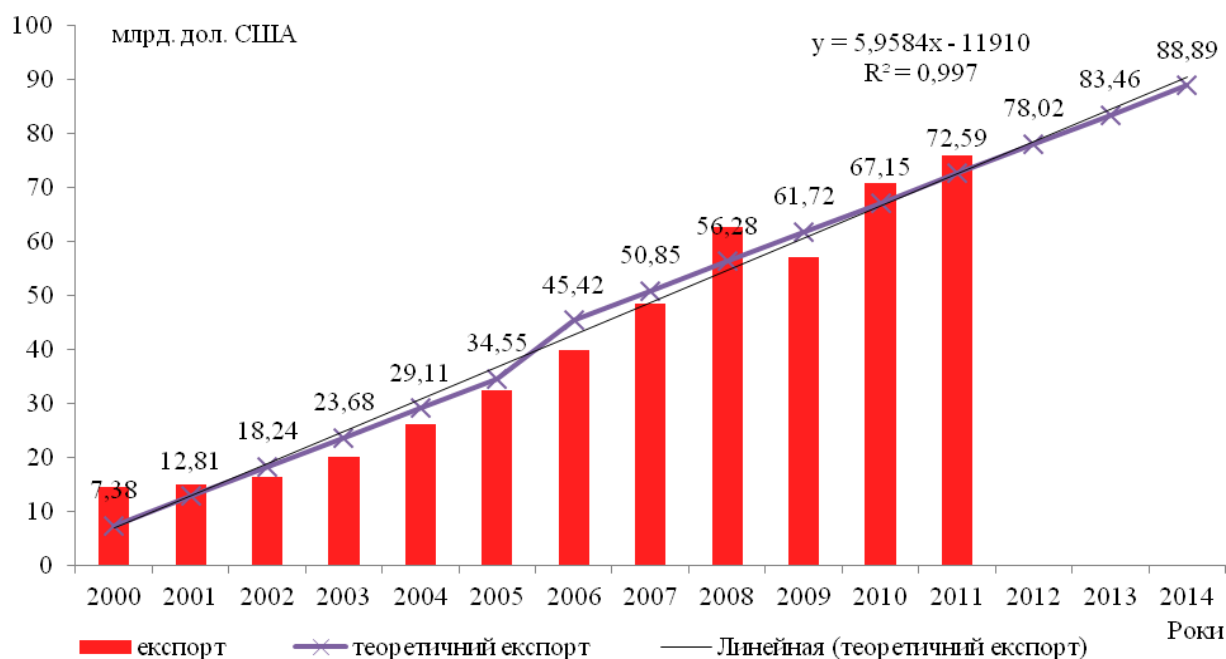

Рис. 4. Прогноз експорту В'єтнаму до 2014 рр., в млрд. дол. США
Розроблено авторами за даними [3, 4].

Висновки. Вплив глобальної фінансової кризи 2008 року показав, що країни-члени Асоціації держав Південно-Східної Азії мають значні шанси стати двигунами світової економіки, в той час як США і Європа переживають економічні труднощі.

Посилення регіональної фінансової інтеграції могло б забезпечити безліч переваг:

- стимулювати внутрішній попит шляхом полегшення доступу до кредиту для малих підприємств;
- зробити економіку країн більш безпечною, дозволяючи їм додатково застрахувати себе від нестабільності та несприятливих змін;
- розширення доступу малозабезпечених до фінансових послуг може зменшити нерівність;
- зробити національні банківські системи більш відкритими та конкурентними.

Література:

1. Азия и перспективы экономического сотрудничества. IMF/ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.imf.org/external/russian/np/speeches/2012/111412r.pdf>
2. ASEAN – Офіційний сайт Асоціації/ [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.aseansec.org>.
3. World Trade Organization. Report by the Secretariat/ [Електронний ресурс]. – Режим доступа: / <http://www.wto.org>. Загол. с экрана.
4. WebEconomy/ Информационный портал/ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.webeconomy.ru>.
5. Рахман М.С. Развитие внешнеэкономической деятельности стран – членов интеграционного объединения ASEAN/ М.С. Рахман// БІЗНЕС ІНФОРМ. – Х.: Інжек, 2012. – № 3 (410) – С. 87-92.
6. Vietnam News/ [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.vietnamnews.ru/img/gdp.gif>
7. Ukrinform Информационный портал/ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ukrinform.ua>. Загол. с экрана.

8. Сценарии экономического роста Вьетнама в 2012 году VBC/ [Электронный ресурс].

– Режим доступа: http://www.vbc.com/news/economy/stsenarii_ekonomicheskogo_rosta_vetnama_v_2012_godu/

Проведено аналіз внутрішніх та зовнішніх експортно-імпортних операцій за географічними та товарними сегментами. Проаналізовано стан експортно-імпортних операцій В'єтнаму зокрема. Виявлено напрями моделі економічного розвитку країни, надано рекомендації.

Ключові слова: дослідження, ASEAN, аналіз, експорт, імпорт, маркетинг, модель, прогноз.

ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ВЬЕТНАМА СРЕДИ СТРАН-ЧЛЕНОВ ASEAN

Рахман М.С., к. э. н., доц.

Динь Вьет Ань, студент

Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина

Проведен анализ внутренних и внешних экспортно-импортных операций по географическим и товарным сегментам. Проанализировано состояние экспортно-импортных операций Вьетнама. Построен прогноз развития внутреннего и внешнего экспорта ASEAN и Вьетнама в частности. Выявлены направления модели экономического развития страны, даны рекомендации.

Ключевые слова: исследование, ASEAN, анализ, экспорт, импорт, маркетинг, модель, прогноз.

ECONOMIC DEVELOPMENT OF VIETNAM AMONG MEMBER ASEAN

Rahman M.S., k. e. n., assos. prof.

Din Viet An, student

V.N. Karazin Kharkiv National University

The analysis of internal and external export-import operations by geographic and commodity segments. The state export-import operations in Vietnam. Constructed forecast of internal and external exports of ASEAN and Vietnam in particular. Revealed directions of model of economic development of the country, its recommendations.

Key words: research, ASEAN, analysis, export, import, marketing, model, prediction.

Надійшла до редколегії 20.02.2013 р.

© Рахман М.С., Динь В'єт Ань, 2013 р.